

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119255099
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:6119255099.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pajštúnskej č. 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pajštúnskej č. 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému N. S., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v V., na ul. C. č. XXX/XX, právne zastúpenému JAKUBIS & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Zámockej č. 36, IČO: 50 990 365, o zaplatenie sumy 8.126,62 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 23.09.2019 č.k. 20Csp 147/2019-119 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanému sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu Poštová banka, a.s. a žalovaný uzatvorili dňa 30.05.2014 zmluvu o úvere. Na jej základe bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 6.500 eur. Prvá splátka bola splatná dňa 20.06.2014 a nasledujúce vždy k 20-temu dňu v mesiaci. Listom zo dňa 21.04.2016 bol žalovaný upozornený, že ku dňu 21.04.2016 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 764,15 eur. Následne právny predchodca žalobcu listom označeným ako výzva na úhradu dlžnej sumy vyhlásil úverovú pohľadávku k 18.05.2016 za predčasne splatnú v celom rozsahu. Podľa listiny „Aktuálny stav úveru“ časť „Zaplatené splátky“ žalovaný poslednú splátku uhradil dňa 20.07.2015. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 06.05.2019 bola pohľadávka voči žalovanému postúpená na žalobcu.

3. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

4. Tieto zákonné podmienky na postúpenie pohľadávky voči žalovanému z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu boli splnené.

5. V priebehu konania zo strany žalovaného bola vznesená námietka premlčania. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahoch, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranú dobu nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva a jemu zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva.

6. S poukazom na ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka, premlčacia doba je v danom prípade trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Podľa ustálenej judikatúry pre začiatok plynutia premlčacej doby je rozhodujúci objektívny okamih, kedy sa mohlo právo vykonať po prvý raz. Všeobecne platí, že právo sa môže vykonať po prvý raz, ako náhle vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu. Tento okamih nastáva splatnosťou dlhu, t.j. dňom, kedy mal dlžník povinnosť prvýkrát splniť dlh. Tento deň je potom dňom začiatku plynutia premlčacej doby podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka. V prejednávanej veci právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru listom zo dňa 18.05.2016, pričom k tomuto dátumu sa stal splatným celý dlh vyplývajúci z uzavretej zmluvy a dňom nasledujúcim si mohol žalobca, respektíve jeho právny predchodca, uplatniť právo na zaplatenie dlžnej sumy žalobou na súde. V zmysle ust. § 103 vety druhej OZ, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Citované ustanovenie neviaže začiatok premlčacej doby na dátum vyhlásenia predčasnej splatnosti celého dlhu, ani na prípadný neskorší dátum uvedený veriteľom v liste, ktorým dlh predčasne zosplatnil (lehota na splnenie celého predčasne zosplatneného dlhu), ale na dátum zročnosti tej nesplnenej splátky, pre ktorej nesplnenie sa stal zročným celý dlh. V prípade spotrebiteľskej zmluvy má dodávateľ podľa ust. § 53 ods. 9 OZ povinnosť čakať s využitím práva na predčasné zosplatnenie (§ 565 OZ) ešte tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky, to však nič nemení na tom, že premlčacia doba sa aj v takomto prípade začína počítať odo dňa zročnosti tejto omeškanej splátky (§ 103 veta druhá OZ). V danom prípade ide o splátku splatnú dňa 20.02.2016. V tejto súvislosti sa zohľadnilo, že pôvodný veriteľ upozornil žalovaného na možnosť zosplatnenia úveru výzvou zo dňa 21.04.2016, kedy neboli zaplatené splátky zročné v mesiacoch február, marec a apríl 2016, teda splátky tri mesiace pred upozornením zo dňa 21.04.2016. Keďže žalovaný dlžné splátky neuhradil, právny predchodca žalobcu po tomto upozornení pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka začala plynúť premlčacia doba dňom nasledujúcim po splatnosti splátky zročnej dňa 20.02.2016, t.j. 21.02.2016 a nárok sa premlčal dňa 21.02.2019. Právny predchodca žalobcu podal žalobu až dňa 22.03.2019, teda po márnom uplynutí zákonom stanovenej trojročnej premlčacej doby. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie žalobu žalobcu v dôsledku vznesenia námietky premlčania zo strany žalovaného zamietol.

7. Výrok o trovách odôvodnil ust. § 255 ods.1 C.s.p.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobe žalobcu bolo vyhovené. Alternatívne požadoval rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že pri dohode o plnení dlhu v splátkach môže veriteľ od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou). Každá zo splátok tak predstavuje samostatné plnenie, a preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka samostatne. Občiansky zákonník ďalej v ust. § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že ak sa nesplní niektorá splátka, môže veriteľ uplatniť právo na zosplatnenie celého dlhu (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu, avšak toto svoje právo môže uplatniť len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, v opačnom prípade toto právo zaniká. Ak toto právo veriteľ uplatní, trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu splatnosti celého dlhu. Ak však veriteľ toto právo nevyužije a ďalšia splátka sa stane splatnou, potom toto právo zaniká a vzniká mu až v prípade, ak dlžník nezaplatí ani túto ďalšiu splátku dlhu.

9. Neuplatnenie práva podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky spôsobuje zánik tohto práva veriteľa. V posudzovanom prípade bolo preukázané, že žalovaný

bol v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (18.05.2016) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako tri mesiace (od 21.02.2016). Zároveň je potrebné uviesť, že ak by žalobca pre nesplnenie tejto splátky vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, potom by poručil ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaný nebol v tom čase v omeškaní po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Z uvedeného vyplýva, že v prípade ak žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 18.05.2016, toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 OZ pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.02.2016 a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Premlčacia doba nemohla začať plynúť pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti, nakoľko žalobcovo právo nebolo „actio nata“ a v prípade podania žaloby na príslušný súd pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru, by bola žaloba zamietnutá ako predčasne podaná, nakoľko žalovaný mohol v zmysle uzatvorenej zmluvy naďalej splácať pohľadávku spôsobom dojednaným v zmluve. Vzhľadom ku skutočnosti, že premlčacia doba začala plynúť najskôr odo dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, t.j. odo dňa 18.05.2016 a s poukazom na to, že žaloba bola na súde podaná dňa 22.03.2019, je nesporné, že žalobca si svoj nárok uplatnil na súde pred uplynutím premlčacej doby.

10. Žalovaný navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

11. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

12. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

13. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné poukázať na to, že možnosť predčasného zosplatnenia úveru je právne upravená v ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

14. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka teda umožňuje veriteľovi uplatňovať si voči dlžníkovi celú pohľadávku, resp. jej nezaplatený zvyšok, ak dlžník nedodrжал dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok. Ak veriteľ takto dohodnuté právo nepoužije najneskoršie do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pokračuje sa v plnení v splátkach. Veriteľ však svoje právo môže využiť po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Strata výhody splátok teda nenastáva priamo zo zákona.

15. V prípade, ak veriteľ svoje oprávnenie vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka využije, vyhlásenie predčasnej splatnosti má významné právne následky. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka je zaradené do ôsmej časti, hlavy I., oddielu 6 tohto právneho predpisu upravujúceho zánik záväzkov. Právny predchodca žalobcu oprávnenie vyplývajúce mu z ust. § 565 Občianskeho zákonníka využil, čím spôsobil zánik povinnosti žalovaného splácať poskytnutý úver v dohodnutých splátkach.

16. Keďže medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť i špeciálne ustanovenie k ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. V zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o splnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Ak Občiansky zákonník v tomto ustanovení hovorí o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr v lehote po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, musí ísť vždy o konkrétnu splátku, nakoľko len v takomto prípade je možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota 3 mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom.

17. Ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 53 ods. 9 tohto právneho predpisu upravujú len zákonné podmienky zosplatnenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky. Samy o sebe nemajú vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Tento je právne upravený v ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Z tohto ustanovenia vôbec nevyplýva, aby začiatok plynutia premlčacej doby mal nastať až po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, s prihladnutím a zohľadnením aj uplynutia 15-dňovej lehoty od upozornenia spotrebiteľa na úmysel veriteľa jeho dlh zosplatniť pre nezaplatenie splátky. Vo výzve na zaplatenie dlžnej časti úveru zo dňa 21.04.2016 (č.l. 6 spisu) právny predchodca žalobcu upozornil žalovaného na možnosť využitia ust. § 565 OZ a vyhlásiť úver predčasne splatným. Následne podaním zo dňa 18.05.2016 (č.l. 8 spisu) právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy. Právny predchodca žalobcu teda bez akýchkoľvek pochybností vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.02.2016 a odo dňa zročnosti tejto nesplnenej splátky začala plynúť premlčacia doba pre celý zosplatnený dlh. Žalovaný nezaplatením splátky splatnej dňa 20.02.2016 riadne a včas sa dostal do omeškania a od tohto dňa začala plynúť premlčacia doba pre splatnosť zostatku dlhu žalovaného s prihladnutím na zosplatnenie úveru. Trojročná premlčacia doba vyplývajúca z ust. § 103 vety druhej Občianskeho zákonníka tak uplynula dňa 21.02.2019. Keďže žaloba bola podaná na súde až dňa 22.03.2019, teda oneskorene, v dôsledku vnesenej námietky premlčania zo strany žalovaného žalobcovi nebolo možné takto premlčané právo priznať (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

18. Keďže súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu žalobcu zamietol, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 C.s.p. a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

20. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).